

I. BÖLÜM

Birleşmiş Milletler

A/56/73-E/2001/68

Genel Kurul Ekonomik ve Sosyal Konsey

Dağıtım: Genel
14 Mayıs 2001

Orijinali: İngilizce

**Genel Kurul
Elli altıncı oturum**
Ön listenin 121. maddesi*
**Dünyadaki sosyal durumla ve
gençlerle, yaşlılarla, engelli
kişilerle ve aileyle ilgili sorunlar
dahil olmak üzere, sosyal
gelişme**

**Ekonomik ve Sosyal Konsey
2001 Bağımsız oturumu**
Genevre, 2-27 Temmuz 2001
Geçici gündemin 14(b) maddesi**
**Sosyal ve insan hakları konuları:
sosyal gelişme**

Sosyal gelişmede kooperatifler

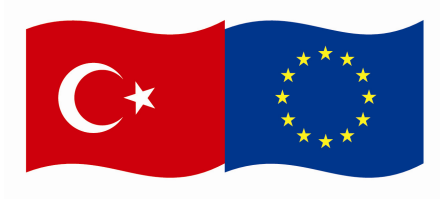
Genel Sekreterin Raporu***

* A/56/50.

** E/2001/100.

*** Genel Sekreterin 54/123 sayılı kararın uygulanması hakkındaki anketine mümkün olduğu kadar çok yanıtı dahil etme çabaları nedeniyle, bu raporun sunulması gecikmiştir.

TÜRKKENT
Kooperatifçilikle İlgili Uluslararası Kararlar

Bu belgenin tercümesine Avrupa Birliği tarafından fon sağlanmıştır.

Bu yayının içeriği CSD Projesi sorumluluğunda değildir ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak üzere alınmaz.

Özet

Bu rapor, sosyal gelişmede kooperatifler hakkındaki 54/123 sayılı kararının uygulanması ve Hükümetlerin, kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici bir çevrenin yaratılmasını amaçlayan taslak kılavuz ilkeler hakkındaki görüşlerini rapor etmesi yönünde Genel Kurul tarafından Genel Sekretere yapılan talep uyarınca hazırlanmıştır.

Giriş kısmından sonra, II. Bölüm, 54/123 sayılı kararın uygulanmasında kaydedilen gelişmeyi bildirir. Sosyal gelişme hedeflerine ulaşmak için kooperatiflerin potansiyelinin ve katkısının kullanılmasını ve geliştirilmesini; kooperatiflerin kuruluşunu ve geliştirilmesini teşvik etmeyi ve kolaylaştırmayı ve kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici ve olanak sağlayıcı bir çevrenin yaratılmasını amaçlayan faaliyetleriyle ilgili olarak hükümetlerden, ilgili uluslararası kuruluşlardan ve uzmanlaşmış ajanslardan, ulusal ve uluslararası kooperatif kurumlarından alınan bilgilere dayalıdır.

III. Bölüm, Hükümetlerin taslak kılavuz ilkeler hakkındaki ve Üye Devletlere destek sağlamanın yolları hakkındaki görüşlerini belirtir. Rapor, kooperatiflerin geliştirilmesini teşvik etme yönündeki bazı tavsiyelerle sona erer. Taslak kılavuz ilkeler, Hükümetlerden alınan tavsiyeleri, önerileri ve yorumları hesaba katarak gözden geçirilmiş ve bu rapora eklenmiştir.

İÇİNDEKİLER	Paragraf
I. Giriş	1-2
II. 54/123 Sayılı kararın uygulanışı	3-39
III. Hükümetlerin taslak kılavuz ilkeler hakkındaki ve Üye Devletlere destek sağlamanın yolları hakkındaki görüşleri	40-42
IV. Tavsiyeler	43
Ek Kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici bir çevrenin yaratılmasını amaçlayan taslak kılavuz ilkeler	

I. Giriş

1. Bu mevcut rapor, Genel Kurulun Genel Sekreterden kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici bir çevrenin yaratılmasını amaçlayan taslak kılavuz ilkelerle ilgili olarak Hükümetlerin görüşlerini alması ve eğer gerekirse uyarılma için gözden geçirilmiş bir versiyonunu sağlaması yönünde talepte bulunduğu 54/123 sayılı ve 17 Aralık 1999 tarihli kararına yanıt verir. Aynı kararda, Genel Kurul, Genel Sekreterden, ayrıca, Üye Devletler ve ilgili Birleşmiş Milletler kuruluşları ve uluslararası kuruluşlarla istişare içinde, kararın uygulanması hakkında bir rapor hazırlamasını ve bu raporu Ekonomik ve Sosyal Konsey yoluyla, Kurula elli altıncı oturumunda sunması yönünde talepte bulunmuştur.
2. Kılavuz ilkeler ve 54/123 sayılı kararın uygulanmasında kaydedilen ilerlemeyle ilgili bilgiler hakkındaki görüşlerini soran bir anket, Üye Devletlerin tümüne gönderildi. Bu mevcut rapor, 12 devlet kurumundan gelen ve Nisan 2001'in ortalarında alınan yanıtlara dayalıdır.¹ Anketin kısa bir versiyonu, ilgili uluslararası kuruluşlara, uzmanlaşmış ajanslara ve kooperatif kurumlarına iletildi; 21 yanıt alındı.² Yanıt verenler, aşağıdaki alanlarda alınan önlemler hakkında bilgi verdiler:
 - (a) Sosyal gelişme amaçlarına ulaşmak için kooperatiflerin potansiyelinin ve katkısının kullanımı ve geliştirilmesi, özellikle yoksulluğun ortadan kaldırılması, eksiksiz ve verimli istihdam yaratılması ve sosyal entegrasyonun zenginleştirilmesi;
 - (b) Yoksulluk içinde yaşayan veya korunmasız gruplara ait kişilerin, kooperatiflerin yaratılmasına ve geliştirilmesine gönüllü olarak katılmalarına olanak tanımayı amaçlayan önlemler dahil olmak üzere, kooperatiflerin kurulmasının ve geliştirilmesinin teşvik edilmesi ve kolaylaştırılması;
 - (c) Diğerleri arasında, Hükümetler ve kooperatif hareketi arasında etkili bir ortaklık geliştirerek, kooperatiflerin gelişimi için destekleyici ve olanak tanıyıcı bir çevrenin yaratılması.
 - (d) Uluslararası Kooperatif Gününün kutlanmasıyla ilgili bilgi de sağlandı.

II. 54/123 Sayılı kararın uygulanışı

3. Genel olarak Hükümetler, kooperatiflerin geliştirilmesi yönünde sürekli olarak verdikleri desteği ve özellikle sosyal gelişme amaçlarına ulaşmak için kooperatif hareketinin potansiyelini ve katkısını tanıdıklarını bildirdiler. Bu amaçla, birçok Hükümet, kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici ve olanak tanıyıcı bir çevre yaratma ve/veya sürdürme yönünde önemli önlemler almıştır. Uluslararası kuruluşlar, uzmanlaşmış ajanslar ve kooperatif kuruluşları, birçok Hükümetle, kooperatif gelişimini teşvik etme ve destekleme çabalarında işbirliği yapmış ve onlara yardımcı olmuştur.
4. Bolivya'da, Hükümet, yapısal düzenleme politikalarının parçası olarak üstlenilen devlet işletmelerinin özelleştirilmesinin, kooperatifleri etkilediğini ve bunların şu anda kar amacı güttüklerini ve küçük bir kooperatif liderleri grubu tarafından kontrol edildiklerini bildirdi. Kooperatiflerin özerk olmaları gerektiğine genel olarak inanılmasına rağmen Hükümet, anlaşmazlıkları çözmek ve yolsuzluk davranışlarına değinmek amacıyla genellikle devreye girer. Bununla beraber, madencilik ve finans sektörlerindeki bazı kooperatiflerin dışında, Hükümetten kooperatifler için güçlü ve doğrudan destek sağlanmamıştır. Hükümet, Uluslararası Kooperatif Gününü desteklediğini bildirdi.
5. Burundi Hükümeti, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının (UNDP) ve Uluslararası Çalışma Örgütünün (ILO) yardımıyla kooperatif ve ortaklık hareketinin yeniden canlandığını ve Credit mutuel de France işbirliğiyle, kırsal ve kentsel alanlarda mevduat ve kredi kooperatifleri hareketinin yaygınlaştığını bildirdi. UNDP ile işbirliği içine geliştirilen Yoksulluğun Ortadan Kaldırılması için Topluluk Kalkınma Projesi, kooperatiflerin ve diğer kendi kendine yardım kuruluşlarının kurulmasını ve geliştirilmesini öngörür. Ayrıca, kooperatiflere ve birliklere vergi yardımları veya genel avantajlar sağlamak amacıyla kooperatifleri ve özel sektörü yöneten hukuk metinlerini uyumlu hale getirme yönünde çabalarda bulunulmuştur. Uluslararası Kooperatif Gününü kutlamak amacıyla Hükümet, nüfusa kooperatif gelişiminin önemini hatırlatmak için televizyonda ve radyoda bir bildiri yayınlamıştır.
6. Çek Hükümeti, kooperatif hareketiyle iyi temasları olduğunu ve kooperatiflerin gelişimini desteklemek için her aracı kullanmaya

istekli olduğunu bildirdi. Hükümet, ulusal kooperatif birliklerinin potansiyellerini geliştirebildiklerine ve uluslararası kuruluşlara üyelikten ve uluslararası projelere, bilgi kaynaklarına, vb. katılmadan büyük oranda faydalanabildiklerine inanmaktadır. Düşük gelirli vatandaşlar ve engelli vatandaşlar için konut ve iş sağlayan sosyal ve kendi kendine yardım eden kooperatiflerin faaliyetlerine oldukça değer verir. Birçok engelli kişi, özel verimli kooperatifler tarafından istihdam edilmektedir. Hükümet, konut kooperatifleri hakkında bir yasa tasarısı hazırlamıştır. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerdeki ve Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki kooperatif mevzuatı konuları hakkında danışmanlık hizmetleri vermek için uzmanlardan oluşan bir ekip hazırlamayı planlamaktadır. Bununla beraber, bazı geçiş ülkelerine özel bir sorun, kooperatiflerin sosyalist dönemden bir kalıntı oldukları yönündeki komünizm sonrası bir hissiyatın varlığıdır. Ulusal kooperatif birlikleri, üyelerinin rekabet güçlerini arttırmaya, destekleyici bir çevre yaratmalarına ve durumlarını daha iyi bir hale getirmeye yardımcı olmak için çok çalışmaktadır. Ulusal Kooperatif Günü, kooperatif üyeleri arasında, kooperatif basınındaki özel yayınlarla kutlanmasına rağmen, bu olay, basın ve genel halkın özellikle dikkatini çekmemiştir. Aslında, kooperatif örgütlerinin tümü bile bunu kutlamıyor. Sorun, önceki rejimin bu Günü kutlanmasını zorunlu kılınmasıdır; bu nedenle, buna bağlı kalmak, kamu tarafından henüz olumlu karşılanmamaktadır. Bununla beraber, bu yıl, Çek kooperatifleri birliği, medyanın dikkatini çekmek amacıyla, bu Gün hakkında bir basın konferansı düzenlemek niyetindedir.

7. El Salvador Merkezi Hükümeti, kooperatifler için halihazırda sunduğu hizmetleri genişletmek ve bu hizmetlerin kalitesini arttırmak amacıyla, Salvador Kooperatifleri Destekleme Enstitüsünün (INSAFOCOOP) düzenli bütçesini arttırmıştır. Yeni kooperatif girişimleri oluşturmak ve kooperatif liderlerinden oluşan yeni bir nesil hazırlamak için tasarlanmış birkaç eğitim projesi yoluyla, kooperatif eğitimini desteklemek için özel bir teşekkül kurulmuştur. Hükümet tarafından 1999-2004 dönemi için kabul edilen ulusal sosyal gelişme politikası uyarınca INSAFOCOOP, gençleri, kadınları, yaşlıları ve engelli kişileri üretim ekonomisine dahil etmek amacıyla, özellikle korunmasız gruplar arasında yeni kooperatiflerin oluşturulmasını aktif bir şekilde desteklemektedir. Ayrıca, ilgili ulusal mevzuatı iyileştirmek amacıyla, kooperatif hareketinin ve Hükümetin çabalarını koordine etmektedir. Çevre,

konut ve mesleki eğitim gibi alanlarda kooperatiflerin geliştirilmesine olanak tanıyan bir çevreyi desteklemek amacıyla, birçok hükümet kurumuyla anlaşmalar ve niyet mektupları imzalamıştır. INSAFOCOOP, çeşitli kooperatif birlikleri arasında entegrasyonu desteklemek amacıyla, bütün bir Temmuz ayınca birçok kültürel, eğitsel ve sosyal faaliyetle kutlanan özel bir tatil niteliğindeki Ulusal Kooperatif Hareketleri Gününü kutlar.

8. Finlandiya, işsizlik maaşlarının seviyesinde bir azalma olmaksızın, işsiz kişilerin kooperatif kurmalarını ve bu kooperatiflerin faaliyetlerine katılmayı olanaklı kılmıştır. Kooperatiflerden edinilen kazanç, diğer kazançlarla aynı şekilde, işsizlik maaşıyla birlikte koordine edilir. Hükümet, iş kooperatifleri kurmak ve bunların faaliyetlerini geliştirmek amacıyla sosyal girişimciliğin geliştirilmesi için AB yapısal fonlarından para tahsis etmiştir. Finlandiya Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı, ekonominin mevcut ihtiyaçlarını karşılamak için iş kooperatifi kanununu geliştirmek üzere kooperatif hareketiyle bir görüşme başlatmıştır.
9. İsrail'de, kooperatif üyeliği artarken, kooperatifler, ülkenin sosyal gelişiminde güç ve etki kazanmaktadır. Sosyal entegrasyonun geliştirilmesi ve esasen yeni göçmenler ve nüfusun geri kalanı arasında ve Arap ve Yahudi vatandaşlar arasında hala mevcut olan zengin ve yoksul arasındaki sosyal farkın kapatılması, büyük oranda kooperatiflerin faaliyetleri yoluyla, tabana ait seviyede ele alınmaktadır. Hükümet ile kooperatif hareketi arasındaki işbirliği, kuruluşundan beri ülkedeki ekonomik ve sosyal gelişimin köşe taşı olmuş ve eğitimdeki, endüstri kuvözleri ve araştırma ve geliştirme kurumlarındaki ortaklaşa programlar yoluyla büyümektedir.
10. Panama'da, Hükümet, bu bölgelerdeki nüfusun yaşam şartlarını geliştirmek amacıyla, marjinal bölgelerde kooperatifler kurma stratejilerini ayrıntılı bir şekilde hazırlamıştır. Yoksulluğun ortadan kaldırılması için çalışan ulusal ve uluslararası kuruluşlarla faaliyetlerin koordinasyonu, kooperatiflerin gereken kaynaklara kavuşmasına yardımcı olabilir. Kooperatifler, sosyo-ekonomik kalkınma için Hükümet stratejileriyle tutarlı planlar ve istihdam programları uygulamaktadır. Kooperatif hareketiyle ilgili konular üzerine konferanslar, kadınların kooperatiflere katılımlarının önemini vurgulama amaçlı çalıştaylar, kooperatif sistemine katılabilmeleri amacıyla gençler için düzenlenen kooperatifler

hakkındaki seminerler ve ülkedeki illerden birisinde (dönüşümlü olarak) düzenlenen ve ülkenin Cumhurbaşkanının katılımıyla gerçekleşen özel bir kutlamayla sona eren bir sokak yürüyüşü dahil olmak üzere, Uluslararası Kooperatif Gününü kutlamak için farklı etkinlikler düzenlemektedir.

11. Filipinlerde, Hükümet, Kooperatifi Geliştirme Makamı (CDA) yoluyla, kooperatiflerin kurulmasından faydalanacak yoksul kişileri savunmuş, organize etmiş ve bu kişileri eğitmiştir. Resmi Kalkınma Yardımı (ODA) programlarının finanse ettiği projeleri uygulayan sivil toplum örgütleri, daha iyi bir proje uygulaması için kooperatifleri organize etme yönünde teşvik edilmektedir. Ayrıca, hükümet, özellikle kredi kooperatiflerinin operasyonlarını ve performansını izleme ve denetleme alanlarında olmak üzere, CDA'nın zorunluluklarını ve işlevlerini gözden geçirmek suretiyle, kooperatif çevresini iyileştirmenin yollarını aramaktadır. Filipin Hükümeti, kooperatifleri, ülkedeki yoksul mikro girişimcileri sermaye sağlamayı amaçlayan mikro-finans hizmetlerinin kanalları olarak görmektedir. Filipinler, her yıl, Kooperatif Gününü (10 Mart) ve Kooperatif Ayını (16 Ekim-15 Kasım) çeşitli destek faaliyetleri ve gösterilerle kutlamaktadır.
12. Portekiz'de Hükümet, kamu sektörünün ve özel sektörün yanında, kooperatif sektörüne de özellikle özen göstermeye devam etmektedir. 1999 yılında, iki ulusal kooperatif konfederasyonu birlikte, birinci Kooperatif Kongresini düzenledi. Kongrede, her iki konfederasyonun da tek bir ulusal konfederasyon yaratmak için birlikte çalışacakları bir ulusal forumun yaratılması yönünde bir karar alınmıştır. Portekiz'in Avrupa Birliği Başkanlığı sırasında Hükümet, kooperatiflerden, birliklerden ve vakıflardan, Hükümetlerden ve Avrupa kurumlarından gelenleri bir araya getirerek yerel kalkınma, vatandaşlık ve sosyal ekonomi hakkında bir Avrupa semineri düzenlemiştir. Hükümet, kısa süre önce, genel kooperatif vergilendirme ilkelerine hukuki bir tanım veren ve kooperatiflere 1988 yılında kaybettikleri vergi indirimlerinden bazılarını geri veren yeni bir kooperatif vergilendirme yasasını onaylamıştır. 1998 yılında, çocuklar, gençler, yaşlılar ve engelli kişiler dahil olmak üzere savunmasız grupların desteklenmesini ve entegrasyonunu destekleyen sosyal dayanışma kooperatiflerine yasal statü verildi. 2000 yılının Aralık ayında ise Hükümet, genç işbirlikçi çalışmayı ve kooperatif girişimlerini harekete geçirmek; iş

yaratılmasını ve yeni kooperatiflere yapılan yatırımları desteklemek ve kooperatif sektörünün gelişmesini ve modernizasyonunu teşvik etmek için Kooperatif Geliştirme Programını onaylamıştır.

13. Portekiz Hükümeti, ortak sorunları görüşmek ve yeni ilkeleri teşvik etmek için, Avrupa Birliğindeki, Portekizce konuşulan ülkelerdeki ve İspanyolca konuşan Latin Amerika ülkelerindeki kooperatiflerle ilgilenen farklı devlet kurumlarını bir araya getirmeye çalışmaktadır. Bu amaçla, Portekizce Konuşan Ülkeler Kooperatif Organizasyonu kurulmuş ve bu kuruma devlet kurumlarından, konfederasyonlardan, federasyonlardan, birliklerden ve bireysel kooperatiflerden üyeler alınmıştır. Portekiz, Brezilya ve Cabo Verde'de düzenli toplantılar düzenlenmiştir. Portekiz'de, Uluslararası Kooperatif Günü kutlamaları, devlet makamlarının katılımıyla, ulusal konfederasyonlar tarafından düzenlenmektedir. Kutlamalar, kooperatifler ve yerel topluluklar arasındaki bağları geliştirmeyi amaçlayan popüler faaliyetleri ve kooperatif seminerlerini içermektedir.
14. Slovakya'da Hükümet, kooperatif sistemini Ulusal İstihdam Planı içine dahil etmiştir ve bu nedenle kooperatifler, işsizlik sorunlarının çözümlenmesine aktif bir şekilde katkıda bulunmaktadır. Hükümet, mevcut kooperatiflere destek sağlamaktadır ve AB ülkelerindeki kooperatif gelişimine uygun şekilde yeni kooperatif tipleri yaratılmadık. Kooperatifler, ülkenin kalkınmasına aktif bir şekilde katılmaktadır. Hükümet, kooperatiflerin kurulmasını ve geliştirilmesini teşvik etmek ve kolaylaştırmak için şartlar yaratmaya çalışmaktadır. Yeni kooperatiflerin yaratılmasıyla ilgilenen kişilere yardımcı olmak amacıyla, destekleyici, danışmanlıkla ilgili, bilgilendirici ve eğitici kooperatif yapıları oluşturulmaktadır. Uluslararası Kooperatif Günü, her yıl, Uluslararası Kooperatif Sözleşme Satış Sergisinin organizasyonu ile kutlanmaktadır. Slovak Cumhuriyeti Hükümeti temsilcileri, uluslararası kooperatif hareketi ve çeşitli kurumlardan gelen diğer misafirler, bu Günü kutlanmasına katılmaktadır.
15. **Türkiye'de**, Hükümet, tarım kooperatiflerini teknik, mali ve kurumsal açıdan desteklemeyi amaçlayan çalışmalarını bildirdi. Kooperatifin geliştirilmesi hakkındaki yeni bir anayasal düzenlenmesinin kabul edilmesi sonucu, özerk olmayan tarım kooperatiflerine özerklik verilmiştir. Hükümet, kooperatiflere maddi destek vermekte, fakat bütçe tahsisatları üzerindeki kısıtlamalar

TÜRKKENT

Kooperatifçilikle İlgili Uluslararası Kararlar

sebebiyle bunun yetersiz olduğunu düşünmektedir. Türkiye Kooperatifler Birliği, bu Günün anlamını göstermek amacıyla konuşmalar, toplantılar ve sempozyumlar düzenleyerek, Uluslararası Kooperatifler Gününü her yıl kutlar.

16. Birleşik Devletler Hükümeti, Birleşik Devletler kanununun, işlerinin büyük bölümünü üyelerle yapan kooperatifleri kurumlar vergisinden muaf tuttuğunu bildirdi. Benzer bir şekilde, Capper-Volstead Yasası, kooperatifleri ve benzer birlikleri, Tarım Bakanlığının incelemesine tabi olan tekel mevzuatından muaf tutar. Hükümet finansmanı, kooperatiflerin ve toplum kredi birliklerinin desteklenmesine, organizasyonuna ve oluşturulmasına destek sağlar. Kooperatifler, tarımsal tedarik ve pazarlama, tarım kredi sistemi, kırsal elektrikleendirme, tüketici tasarrufu ve kredisi, konut, bağımsız perakendeciler ve yerel tüketici hizmetleri gibi alanlarda uzun zamandır önemli bir rol oynamaktadır. Gerçekte, federal hükümetler ve devlet hükümetleri, her fırsatta mali desteği, genişletme hizmetlerini ve kooperatiflerin başarısına katkıda bulunmuş uygun mevzuatı sağlamıştır.
17. Birleşik Devletler, yasal ve düzenleyici bir çevre yaratmış ve kooperatiflere çeşitli yollarla mali ve teknik yardım sağlamıştır. Bunun sonucunda, kooperatifler, Birleşik Devletler ekonomisinin birçok sektöründe önemli bir rol oynamakta ve bazı "Fortune 500" firmalarını içermektedir. Aynı zamanda, kooperatifler, kooperatif geliştirme kurumları ve özel gönüllü kurumlar, ekonomik çıkarlarına daha faydalı olabilmek için, toplumun daha az avantajlı üyelerinin kredi birliklerine ve kooperatiflerine katılmalarını teşvik etme yönünde aktif bir rol oynamaya devam etmektedir.
18. Birleşik Devletlerdeki kooperatifler ve bu kooperatiflerin birlikleri, demokratik sürecin tam ortaklarıdır. Federal ve devlet hükümetleriyle, yasamayla ve yürütmeye diyalog kurarak çıkarlarını ilerletirler. Hükümet, kooperatifleri desteklerken, insani ve beşeri kaynakları ve ayrıca diğer teşvikleri sağlar. Tarım Bakanlığının Kırsal İşletme ve Kooperatif Hizmetleri birimi, kooperatifler için mevcut çok çeşitli uzmanlığı içerir ve bunlara mal uzmanları, işletme uzmanları ve kanun ve yönetmelik uzmanları dahildir. Birleşik Devletlerin Tarım Bakanlığı, kendi misyonu ve yetkisi içinde yeni kooperatifleri teşvik eder ve destekler. Milli Kredi Birliği İdaresi ise tasarruf ve kredi kooperatiflerini düzenler. Kırsal Elektrik İdaresi, kırsal elektrik kooperatiflerinin oluşturulmasının ve

genişletilmesinin finansmanında kritik bir rol oynamıştır. Çiftlik Kredi Bürosu, kooperatif finans kurumaları için geniş bir yelpazeye yayılan destek sağlar. Bunlar, federal hükümetin ve devlet hükümetinin kooperatiflerle ilişkiyi besleme yollarıdır. Bununla beraber, bu ilişkiye kılavuzluk eden ilke eşitliktir ve kooperatiflere özerk, üyelerin sahip olduğu ve yönettikleri işletmeler olarak saygı duymaktır.

19. 1962 yılından bu yana, Birleşik Devletler uluslararası yardım programı, Birleşik Devletler kooperatif geliştirme kurumları için fon sağlamakta ve bu kurumlar karşılığında, Birleşik Devletler kooperatif hareketinin deneyimlerini ve kaynaklarını, dünyadaki benzerleriyle paylaşmaktadır. Bu faaliyetler, şunları içermiştir; zirai tedarik, pazarlama ve finans kooperatifleri; konut edindirme kooperatifleri; kırsal elektrik ve telefon kooperatifleri; kredi birlikleri ve tasarruf ve kredi kooperatifleri. 2000 yılında, Birleşik Devletler Hükümeti, uluslararası kooperatif geliştirme faaliyetlerini finanse etmek için yaklaşık 175 milyon Amerikan doları sağlamıştır. Kongre tarafından 2000 yılının Ekim ayında kabul edilen Denizaşırı Kooperatif Geliştirme Yasası, özellikle aşağıdakileri teşvik etmek için denizaşırı programlarındaki hükümet vekaletini genişletir; kredi birlikleri; zirai tedarik, pazarlama ve işletmedeki zirai kooperatifler; kırsal elektrik ve telefon kooperatifleri; sigorta kooperatifleri ve kendi kendine konut edindirmeyi, çevresel iyileştirmeleri ve iş yaratmayı ilerleten topluma dayalı kooperatifler.
20. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgü (FAO), politikaların ve stratejilerin tasarlanmasında ve uygulanmasında ve ayrıca yoksulluğun ortadan kaldırılmasında ve küçük işçilerin, kırsal kesimdeki yoksulların ve diğer dışlanmış grupların sosyo-ekonomik ve gıda güvenliklerini iyileştiren gıda güvenliği programlarında daha etkili ortaklar haline gelmek amacıyla, kooperatifler dahil olmak üzere, her seviyede kırsal kamu kurumlarının ve özel sektörün ve sivil toplum örgütlerinin kapasitelerini oluşturmayı amaçlar. FAO, gelişmekte olan ülkelerin ve geçiş ülkelerinin kendi tarım kooperatiflerini, piyasa ekonomisinde etkili bir şekilde işleyen ve küçük üreticiler için gelirlerin iyileşmesine ve istihdam fırsatlarına katkıda bulunan, kendine güvenen hakiki örgütler haline getirmelerine yardımcı olmayı amaçlayan bir eğitmenlerin eğitimi programını uygulamaktadır. Bu programı desteklemek amacıyla, FAO, kısa süre içinde Fransızca ve İspanyolca dillerinde de mevcut

hale gelecek olan *Tarım Kooperatifi Gelişimi: Eğitimcilerin El Kitabı* adlı bir eğitim el kitabı yayınlamıştır. Kılavuzun web yayınıyla ilgili planlar devam etmektedir. Muhasebe ve kooperatif işi bilgi yönetimi ile ilgili ayrı bir modül geliştirilmiştir ve el kitabına ilave edilecektir.

21. FAO kooperatif programı, iyileştirilmiş kooperatif sermaye oluşumu yoluyla, tarım kooperatiflerinin işle ilgili rekabet yeteneklerini güçlendirmeye odaklanmaktadır. FAO tarafından Finlandiya Turku Ekonomi ve İşletme Okulu ile işbirliği içinde hazırlanan bir rapor, Kenya'daki mevcut liberalleştirilmiş piyasa koşulları altında tarım kooperatiflerinin sermaye oluşumunu ve işletme performansını güçlendirmenin önündeki başlıca kısıtlamalar hakkında bir kavrayış sunar ve ayrıca bu alt bölgedeki diğer ülkelerde yer alan kooperatifler için faydalı tavsiyelerde bulunur. FAO, kooperatif hizmetleri ve piyasa hakkında daha zamanında ve doğru bilgiler sağlayarak işletme etkinliklerini iyileştirebilen tarımsal kooperatif bilgisayarlaştırması hakkında taslak bir kavram çalışması hazırlamıştır.
22. FAO, özellikle saha programları ve teknik yardım projeleri yoluyla, küçük çiftçilerin kooperatiflerinin kurulmasını ve geliştirilmesini teşvik etmiştir. Son zamanlardaki bazı örnekler şunları içerir; Yemen'de tarım kooperatifi gelişimi için kapasitenin oluşturulması; Vietnam'da kooperatif politikası ve programının geliştirilmesi; Fas'ta kooperatif sektörünün yeniden yapılandırılması ve kurumsal açıdan güçlendirilmesi; Etiyopya'da kooperatif gelişiminde eğitmenlerin eğitilmesi; bir AB ortaklığı çevresinde kooperatiflerin ve kırsal finansmanın potansiyel rolünün analiz edilmesi; Tayland'da işbirliği yapan küçük çiftçilerin ve kadınların grup faaliyetlerinin teşvik edilmesi için kapasite oluşturma ve Nepal'de tarım kooperatifi gelişimine yardım.
23. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ise Kooperatifleri Teşvik ve İlerletme Komitesi (COPAC) ve Uluslararası Kooperatif Birliği (ICA) gibi ulusal ve uluslararası kooperatif geliştirme ajansları, kurumları ve örgütleriyle işbirliği yaparak, sosyal gelişme amaçlarına ulaşmak için kooperatiflerin potansiyelini ve katkısını geliştirmektedir. ILO Kooperatif Kolunun faaliyetleri, teknik işbirliğini, teknik danışmanlık hizmetlerini, uluslararası toplantıları, araştırma ve yayınları içerir. ACOPAM Programı, halka yakın kooperatif tipi organizasyonların yardımıyla, yoksulluğun ortadan kaldırılmasını ve Sahel bölgesinde sürdürülebilir geçim yollarının yaratılmasını amaçlıyordu. Program

21 yıllık saha faaliyetinden sonra 2000 yılında sona ermiş olmasına rağmen, ortakları (sekiz farklı ülkede 188 adet) ağ oluşturmaya ve ACOPAM tarafından geliştirilmiş eğitim metodolojilerini ve araçlarını kullanmaya devam etmektedir. ILO'nun altı ülkede yoksulluğun ortadan kaldırılmasına ve gelir yaratılmasına odaklanan alt bölgesel bir projesi vardır: "Kırsal kooperatiflerde cinsiyet eşitliğinin desteklenmesi." Ayrıca, INDISCO Programı, kooperatifler ve kendi kendine yardım örgütleri yoluyla, bir yere özgü ve kabilesel toplulukların yoksulluğunu azaltmayı ve kendilerine güvenini güçlendirmeyi amaçlar.

24. Teknik işbirliği programları ve faaliyetleri ve teknik danışmanlık hizmetleriyle ILO, kooperatiflerin kurulmasını ve geliştirilmesini teşvik ederek kolaylaştırır ve yoksulluk içinde yaşayan halkın veya korunmasız gruplara ait kişilerin kooperatif oluşumuna ve gelişimine gönüllü olarak katılmalarına yardımcı olmak için önlemler alır. Yerel Ekonomik Kalkınma (LED) Programı, sosyal diyalog, planlama ve girişimci bir kültürün teşviki yoluyla yerel seviyede düzgün işlerin yaratılmasını amaçlar. Bu yaklaşımın merkezinde, yerel hükümetler, işçi ve girişimci birlikleri, ekonomik destek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri gibi yerel ekonomideki paydaşları bir araya getiren kamu ortaklıklarının/özel ortaklıklarının geliştirilmesi yer alır. Yoksul ve dezavantajlı grupların üzerinde dolaylı bir etkiye sahip İşbirliği Biriminin diğer bölgeler arası programları, COOPREFORM ile COOPNET'i içerir. COOPREFORM Programı, kooperatif gelişimi için uygun bir ortamın yaratılmasında ulusal kooperatif örgütleri üyelerine teknik destek hizmetler verme bakımından siyaset yapıcılarının kapasitelerini güçlendirmelerinde yardımcı olmayı amaçlar. COOPNET Programı, insan kaynakları gelişimine (HRD) odaklanarak, kooperatiflerin ekonomik, sosyal ve siyasi çevrelerindeki değişikliklere yanıt verir. Başlıca faaliyetleri, müfredat geliştirmeye, eğitim metotlarına ve materyallere, işletme danışmanlığına, denetim ve modern personel politikalarına ve kooperatif girişimciliğini geliştirme kapasitelerinin güçlendirilmesine odaklıdır. COOPNET'in doğrudan faydalanıcıları, kooperatif HRD kurumlarının ve programlarının eğitmenleri ve yöneticileridir. Kooperatif Birimi, ayrıca Burundi, Kamerun, Çad, Orta Afrika Cumhuriyeti, Komoros, Gine ve Togo'da yer alan ülke seviyelerindeki projelere teknik destek sağlar ve bu projelerle esasen kooperatifler ve diğer kendi kendine yardım

organizasyonları yoluyla yoksulluğun ortadan kaldırılmasını ve işlerin yaratılmasını amaçlar.

25. 2001 ve 2002 yıllarında, Uluslararası Çalışma Konferansı, 1966 tarihinde kabul edilen “Gelişmekte olan ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasında kooperatiflerin rolü” konulu ve 127 sayılı ILO tavsiye kararını değiştirmek üzere yeni bir uluslararası aracın kabul edilmesini tartışacaktır. Gözden geçirmenin amacı, ILO’ya üye Devletler ve ayrıca kooperatif yoluyla kendilerine sağlanan hizmetler için güncellenmiş bir politika referans çerçevesi hazırlamaktır. Merkezdeki Kooperatif Birimi uzmanları ve sahadaki ILO uzmanları tarafından sağlanan danışmanlık hizmetlerinin dışında, bölgeler arası COOPREFORM programı, kooperatif geliştirme politikasında, kooperatif mevzuatında ve kooperatif destek hizmetlerinde yardım sağlar ve böylece hakiki, yaşatılabilir kooperatiflerin geliştirilmesi için uygun bir hukuksal, kurumsal ve idari çevre yaratma ihtiyacına değinir. 1993 yılından bu yana 16 ülke, Programdan gelen yardımla taslağı hazırlanmış kooperatif yasalarını yürürlüğe koydu. Ayrıca, dokuz ülke, COOPREFORM’dan gelen yardım sayesinde özenle hazırlanmış modern kooperatif geliştirme politikalarını resmen imzalamıştır. Kooperatif Biriminin Burundi ve Gine’de kooperatif kanunu ve politikasıyla ilgili olarak devam etmekte olan iki UNDP projesi de vardır.
26. Birleşmiş Milletler İkinci İnsan Yerleşimleri Konferansının izleme faaliyetleri kapsamında, UNCHS (Habitat), kooperatiflerin doğu ve kuzey Avrupa’da barınak sağlanmasına verdikleri katkıları arttırmak amacıyla, ICA ile yakın bir işbirliğine girmiştir. Habitat ile ICA arasında 1998 yılında bir mutabakat zaptı imzalanmıştır. Ortak bir araştırma projesinin sonuçları , “Doğu ve kuzey Afrika’daki barınak kooperatifleri: kooperatif sektörünün barınak geliştirmeye katkıları” konulu bir Habitat/ICA yayını olarak yayınlanacaktır. Aynı konuyla ilgili bir istişare toplantısı, 2001 yılının Şubat ayında ICA tarafından Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı Sonuçları Uygulamasının (Habitat II) Baştan Sona Gözden Geçirilmesi ve Değerlendirilmesi için Genel Meclis Özel Oturumu Hazırlık Komitesinin ikinci devamlı oturumu sırasında yapıldı. Barınak sağlamaya ve yoksulluğu azaltmaya yapılan iyileştirilmiş kooperatif katkıları için bölgesel bir program çerçevesi oluşturmanın izlenmesi görüldü. Toplantıda, Habitat ve ICA başkanları, doğu ve kuzey

Afrika'daki başarılı işbirliğinin diğer bölgelere yayılmasına odaklanarak, iki taraf arasındaki mutabakat zaptının iki yıl daha uzatılması kararını imzaladı. Kooperatif yaklaşımının orta ve doğu Avrupa'daki ve Bağımsız Devletler Topluluğu (CIS) bölgesindeki konut geliştirmeye katkısıyla ilgili bir kolokyum, halihazırda, Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) ve Türkiye'deki ev sahibi makamlarla işbirliği içinde planlanmaktadır. Toplantının İstanbul'da, 2001 yılının Eylül ayında yapılması planlanmaktadır.

27. ICA'nın tüm dünyadaki kooperatiflere yardım etmeyi amaçlayan bir geliştirme programı vardır. Hareketleri, kendi tabirleriyle, üyelerinin ihtiyaçlarının geliştirme programları içinde formüle edildiği katılımcı bir sürece dayalıdır. ICA, daha sonra, programları uygulamak için ortaklar arar. ICA, şu anda, aşağıda belirtilen programları ve projeleri hayata geçirmektedir. Finlandiya Dışişleri Bakanlığı, 1994 yılından bu yana, Bolivya'daki Kırsal Mali Hizmetlerin Desteklenmesi konulu ICA/FOPROPE projesini finanse etmektedir. Bakanlık, Arjantin'deki yeni bir projeyi de Helsinki Üniversitesinin Kooperatif Çalışmaları Enstitüsüyle işbirliği içinde finanse etmektedir. 2000 yılında, Birleşik Krallık'taki Uluslararası Kalkınma Birimi (DFID), Değişimi Yönetmek: Doğu Asya'daki Geçiş Kooperatiflerini Desteklemek konulu projeyi Kırgızistan'da finanse etmeyi kabul etti. Bununla beraber, Kırgız kooperatif hareketinin durumundaki çarpıcı değişiklikler, projenin iptalini gerektirdi. Bu arada, Afrika'daki DFID ülkeleriyle işbirliği devam etmektedir. Ayrıca, ICA ile her iki organizasyonun amaçları ve faaliyetleri arasında net sinerjilerin yer aldığı bölgeler olan Afrika'daki ve Latin Amerika'daki İsveç Kooperatif Merkezi arasında yakın bir işbirliği vardır.
28. “.coop” adlı yeni bir üst seviye alan adının getirilmesiyle ilgili çalışma, ICA için önemli yeni bir girişim olmuştur. 2000 yılının Kasım ayında onaylanan yeni alan adı, dünyadaki kooperatifler için Haziran 2001 ortalarında mevcut hale gelecektir. ICA, “.coop” operasyonlarını yönetmek için yeni teşekkülün yaratılmasında Birleşik Devletler üyesi olan Ulusal Kooperatif İş Ortaklığı – “.coop” uygulamasının sponsoru – ile birlikte çalışmaktadır. “.coop” kayıtlarından elde edilen gelirlerle dijital bir taksim fonu yaratılacaktır.
29. ICA, Asya ve Afrika'da düzenli olarak bakanlık konferansları düzenler ve bu konferanslarda kooperatiflerden sorumlu devlet

bakanlıklarının temsilcileri, kooperatiflerle ilgili politika konularını görüşmek üzere bir araya gelirler. Son iki konferans, Çin ve Swaziland'da yapılmıştır. Devlet görevlileri, bilgi alışverişini ve ortaklıkları güçlendirmek amacıyla ICA etkinliklerine düzenli olarak davet edilirler. ICA Avrupa araştırma konferansı, yedinci Avrupa Sosyal Ekonomi Konferansıyla (İsveç, 7-9 2001) bir arada yapılacaktır. Her iki konferansın teması, "Geleceğin sosyal sermayesi"dir ve Avrupa'daki sosyal ekonominin karşılaştığı daha geniş konular kapsamında, katılımcılara kooperatiflerin ve sosyal girişimin toplumdaki spesifik rolünü keşfetme fırsatı verecektir. Görülecek konular aşağıdakileri içerir: kooperatiflerin ve sosyal girişimin kimliği; sosyal ekonomi ve kadınlar; sosyal girişimcilik; Doğu Avrupa'da kooperatiflerin dönüşümü ve mevzuat.

30. 2000 yılının Ekim ayında, ICA Kurulu, gençlerin tüm kooperatif örgütleri seviyelerine entegrasyonunu teşvik etmek ve gençlerden oluşan bir ağ yoluyla kooperatif felsefesini desteklemek amacıyla bir ICA Gençlik ağının oluşturulmasını onayladı. Ağ, ayrıca gençler arasındaki işbirliği alışverişini teşvik edecek, kıdemli ve daha az kıdemli kooperatifçiler arasındaki transferi destekleyecek, gençlerin ICA yapılarına ve etkinliklerine katılım seviyesini arttıracaktır. Bölgesel girdinin ve bir faaliyetler araştırmasının üstlenilmesini temin etmek amacıyla, her bir ICA bölgesel komitesine gençlik koordinatörleri atanır. Diğer planlı faaliyetler, şunları içerir: "İşbirliğine yönelik liderler: yeni yüzyıl liderliği" temalı ve 2001 yılının Haziran ayında yapılacak Asya/Pasifik bölgesel semineri, 2002 yılında Portekiz'de Bölgesel Meclis ile bir arada düzenlenecek bir gençlik etkinliği ve 2001 yılının Ekim ayında ICA Genel Meclisi sırasında Seul'de düzenlenecek bir küresel konferans.
31. Dünya Sosyal Gelişme Zirvesinden ve Pekin Kadın Konferansından bu yana kooperatif hareketi, kadınların kooperatiflerdeki ve toplumdaki statüsünü giderek iyileştirmeye çalışmıştır. ICA, 1995 yılında, kooperatiflerdeki cinsiyet eşitliği hakkında bir tavsiye kararını kabul etmiş ve cinsiyet eşitliğinin kooperatif hareketi için küresel bir öncelik olduğunu belirtmiştir. Konuyla ilgili bilinç oluşturmak ve yapılan ilerlenmenin ölçümünü mümkün kılmak için veri toplamak amacıyla, ICA tarafından küresel ve bölgesel seviyelerde bir dizi program ve proje üstlenilmiştir. ICA ile ILO Kooperatif Birimi arasındaki uluslararası işbirliği, eğitmenler için "Kooperatiflerde cinsiyet konuları: ILO/ICA perspektifi" konulu bir el

kitabı dahil olmak üzere, cinsiyet konularıyla ve kooperatiflerle ilgili bir dizi faaliyete yol açmıştır. ICA Küresel Kadın Komitesi, kadınlar ve kooperatiflerle ilgili bir dizi seminer ve toplantı düzenlemiştir. Bölgesel seviyede, ICA, cinsiyet bilincinin ve ayrıca kadınlar ve erkekler arasında eşitliğin ve eşitlikçiliğin desteklenmesinde aktif bir rol oynamıştır; kapsamlı cinsiyet programları, hareket platformları, cinsiyet planları ve stratejileri, neredeyse tüm bölgelerde planlanmış ve kabul edilmiştir. O zamandan bu yana, kadınların kooperatiflere katılımı büyük oranda artmıştır. Küresel seviyede ilerlemeler kaydedilmektedir ve oy veren kadın delegelerin katılımı iki katına çıkmıştır, fakat yüzde payları baştan sona hala düşük seviyededir.

32. Uluslararası Kooperatif Gününü kutlamak amacıyla, ICA, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin, ILO ve ICA'nın mesajlarını ve ayrıca çok taraflı örgütlerden ve kooperatif örgütlerinden gelen bilgileri içeren bir basın paketini bir araya getirir. Bu materyaller, ICA ile COPAC web sitelerinde, basılı kopya halinde ve elektronik biçimde yayınlanırlar. Basın paketi, 2.000'den fazla organizasyona ve kişiye ve ayrıca dünyadaki tüm Birleşmiş Milletler Bilgi Merkezlerine dağıtılır. 1999 yılında, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin kooperatifler hakkındaki raporu, basın paketine dahil edilmiştir. Uluslararası Gün, şunlara odaklanmıştır; 1998 yılında kooperatifler ve ekonominin küreselleştirilmesi; 1999 yılında kamu politikası ve kooperatif mevzuatı ve 2000 yılında, kooperatifler ve istihdamın teşviki. ICA'ya üye örgütler, kooperatif bilincini ve anlayışını teşvik etmek amacıyla ulusal, bölgesel ve yerel seviyelerde faaliyetler düzenler. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin mesajı, bilhassa çok sayıdaki bu kutlamaları tasvir eder. 1998 yılında ICA, dünyanın her yerindeki televizyon istasyonlarında yayınlanmış bir dizi video basın bildirisi hazırlamıştır.
33. Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederasyonu (ICFTU), özellikle ILO'nun kooperatiflerle ilgili tavsiye kararının başarılı bir şekilde gözden geçirilmesini sağlamak ve Uluslararası Kooperatif Gününe desteğini almak amacıyla, ICA ile yakın işbirliği içinde olduğunu bildirdi.
34. Brezilya kooperatif sisteminin en üst düzey temsilcisi niteliğindeki Brezilya Kooperatifler Örgütü (OCB), çalışma kooperatifleri için teşvik ve destek sağlar ve bunlar işsizler veya düşük maaşlı kişiler tarafından şekillendirilir. Artan küreselleşmeyle birlikte kentsel

temizlik, geri dönüşüm ve inşaat alanlarında birçok kooperatif tipi mantar gibi üremiştir; bunlar, kalıcı ve verimli istihdam sağlar ve sosyal entegrasyonu artırır. OCB, kooperatiflerin yaratılmasını ve geliştirilmesini destekler ve yenilerini kurmak isteyenler için yönlendirme sağlar. Ayrıca, 1999 yılının Nisan ayında yaratılmış olan SESCOOP adlı ulusal bir kooperatif eğitimi hizmeti yoluyla teknik ve profesyonel yardım sağlar. Halihazırda, kooperatif sisteminin geliştirilmesine yardımcı olmak, özellikle okullardaki gençlere kooperatif sisteminin faydalarını anlatacak ve liderlik becerileri geliştirmelerine yardımcı olacak bir program yaratmak için Hükümetten ve özel sektörden destek beklemektedir. Uluslararası Kooperatif Gününde OCB, tüm Brezilya kooperatifler sistemine bir mesaj göndererek bu günün tüm örgütler tarafından kutlanmasını talep eder.

35. Çek Cumhuriyeti Kooperatif Birliği, sosyal gelişme amaçlarına ulaşmak için kooperatif potansiyelinin geliştirilmesini desteklemeyi amaçlar. Ülkenin kooperatif birlikleri, binlerce insana istihdam sağlar. Kooperatif yönetimi, sendika örgütleriyle yakın işbirliği içinde kendi sosyal programlarını koordine eder ve hayata geçirir. Tarım Kooperatifleri ve Toplulukları Birliği, şu anda Çek Cumhuriyetindeki en büyük sivil toplum örgütüdür ve yeni kooperatifler kurma bakımından iyi bir sicile sahiptir. İşletme, mevzuat, ticaret ve sosyal konular hakkında danışmanlık hizmetleri sunar. Üretici Kooperatifleri Birliği, "sosyal kooperatifler" olarak adlandırılan kooperatifleri kurmalarına yardımcı olarak, engelli kişilere yardım sağlama konusunda oldukça aktiftir. Çek kooperatifleri, özellikle Ekonomik ve Sosyal Anlaşma Konseyi (Hükümetten, sendikalardan ve işverenlerden oluşur), Ekonomi Odası ve Ticaret Birliği yoluyla, Hükümetle birlikte etkili ortaklıklar geliştirir. Tüketici Kooperatifleri Birliğinin, Hükümet ticaret hukuku Mevzuat Komisyonunda temsilcisi vardır. Ulusal Kooperatif Birliği, Konut Kooperatifleri Birliğiyle işbirliği içinde, nüfustaki sosyal açıdan dezavantajlı gruplar için konutlara erişimi mümkün kılmak amacıyla, konut kooperatifleri için mevzuat normlarının taslağının hazırlanmasına katılır. Tüm kooperatif birliklerinin çabaları, halihazırda ayrı bir kooperatif kanununun kabul edilmesine yöneliktir. Kooperatif Birliği, her yıl, ICA'nın Uluslararası Kooperatif Günü mesajının tercümesini yayınlar ve dağıtır. Bu Gün, esasen bireysel tüketici kooperatifleri seviyesinde, kültürel ve sosyal faaliyetler yoluyla kutlanır.

36. Yunanistan'da, İşbirliği Enstitüsü, Hollanda Büyükelçiliğinin yardımıyla ve Tarım Kooperatifleri Konfederasyonu yoluyla yönlendirilen mali destekle, Hollanda ve Yunan kooperatifleri arasında ortak bir işbirliği olasılığını tespit etmeyi amaçlayan bir araştırma projesini başlattı. Tarım Bakanlığı, Tarım Kooperatifleri Konfederasyonu ve İşbirliği Enstitüsü temsilcilerinden oluşan üçlü bir komite tarafından, 2000 tarihli yeni bir tarım kooperatifleri kanunu hazırlandı. Enstitü, Genel Sekreterin kooperatiflerin statüsü ve rolü hakkındaki raporunu, yeni ekonomik ve sosyal eğilimler, taslak kılavuz ilkeler ve 54/123 sayılı tavsiye kararı metni ışığında Yunanca'ya çevirdi. Bunlar, üç ayda bir çıkan *Cooperative Review* adlı ulusal dergide yayınlandı. Uluslararası Kooperatif Günü için, Enstitü, Birleşmiş Milletler ve ICA tarafından bu gün vesilesiyle verilen mesajları tercüme eder ve yayınladı.
37. Japonya'da, birçok kooperatif, çekirdek ailelerde izole edilme eğiliminde olan genç anneler için özel kurslar ve ortamlar düzenleyerek bu kişilere yardımcı olma girişimlerini teşvik eder. 50'den fazla kooperatif, yemek pişirme, temizlik ve alışveriş dahil olmak üzere ev işlerinde yaşlılara ve engellilere destek sağlamak için "karşılıklı yardım grupları" organize etti. Bazı kooperatifler, Nisan 2000 tarihinde yürürlüğe girmiş Uzun Vadeli Bakım Yasası uyarınca daha profesyonel bakım hizmetleri sağlar. Japon Ortak Kooperatifler Komitesi, her yıl posterler yayınladı ve Uluslararası Kooperatif Günü'nü ulusal seviyede ve vilayet seviyelerinde kutlayan etkinlikler düzenler.
38. 2000 yılında, Tüketici Kooperatifleri Merkez Birliği, yoksulluğun ortadan kaldırma çalışması ve engelliler ve emekliler için parasal yardım dahil olmak üzere, başlıca sosyal faaliyet yönlerini ve araçlarını tespit etmek amacıyla tüm Rus Federasyonunda konferanslar düzenledi. Geçen yıl, tüketici kooperatifleri, 120.000 kişinin istihdam edilmesini mümkün kıldı ve 15.000 yeni iş sağladı. Hizmet ağı ve evde yapılan işler halihazırda kırsal kesimde canlandırılmakta ve ayrıca işsizler ve gençler için ilave işler sağlanmaktadır. Rus Federasyonundaki tüketici kooperatifleri, geniş ailelere, emeklilere ve engellilere ve muhtaç kooperatif üyelerine bakar; bu kişilerin kişisel arazileri ekilip biçilir, kendileri için yakıt ve inşaat malzemeleri verilir ve mallar indirimli fiyatlardan satılır. Yoksulluk sınırının altında yaşayan veya işletmelerde çalışamayan kişiler için bazı ev işleri sağlanır. Kısa süre önce kabul

edilen tüketici kooperatifleri kanunu, Hükümet ile kooperatif hareketi arasındaki ilişkiyi düzeltmiştir. Karşılıklı taahhütler, hizmet geliştirme metotları, kooperatiflerin vergilendirmedeki ve güç kaynaklarındaki imtiyazları, vb. önemli konularla ilgili diğer kooperatif/hükümet anlaşmaları, her yıl imzalanır. 2000 yılında, kooperatif geliştirmeye ilgili yaklaşık 30 hükümet kararı alındı. Uluslararası Kooperatif Günü, halka açık gösteriler ve amatör sanat festivalleri yoluyla, uzun zamandır Rus Federasyonunda kutlanmaktadır. Kitle iletişim araçları tarafından haberi yapılan büyük ve popüler bir aktivite haline gelmektedir. En iyi kooperatif örgütleri ödüllendirilir.

39. İsveç Kooperatif Geliştirme ve Araştırma Enstitüsü üyeleri ve sahipleri, tüketici kooperatifleridir. Enstitü, kooperatif kurmak isteyen kişilerden oluşan gruplara ücretsiz danışmanlık veren (her bölgede bir) yerel kooperatif ajansları sistemi olduğunu rapor etti. Hükümet, bu ajanslara ekonomik destek sağlar. Yeni sektörlerdeki kooperatifler, birçok işsiz kişi için iş yaratmaktadır. Örneğin, iş bulabilmeleri için, hizmet sektöründe zihinsel engelli kişiler tarafından yeni kooperatifler kurulmuştur. Bu kooperatifler, genellikle yerel makamlardan destek alırlar. Geçen sene, yaygın görevlerle ilgilenmek için ulusal bir birlik kurdular. Enstitü, kooperatif kurma yolları hakkında el kitapları hazırlar ve yerel makamlarla işbirliği yapar. İki yıl önce, “bir şirket kuralım – hep birlikte” temalı, gençlere yönelik beş televizyon programı hazırlamıştır. Kooperatif Enstitüsü, kooperatif hareketi için önemli konuları görüşmek üzere Meclisteki farklı parti üyeleriyle düzenli olarak bir araya gelir. Ayrıca, kooperatif örgütleri ile Hükümet arasında yılda iki kere yapılan toplantılar vardır.

II. Hükümetlerin taslak kılavuz ilkeler hakkındaki ve Üye Devletlere destek sağlamanın yolları hakkındaki görüşleri

40. Ankete yanıt veren Hükümetlerin tümü, Genel Sekreterin kooperatifler hakkındaki önceki raporuna (A/54/57) ekli taslak kılavuz ilkelerle ilgili olarak genellikle olumlu görüş bildirdi. Yanıt veren hükümetlerin çoğu, metni destekledi. Bazıları, spesifik yorumlarda bulundu ve gözden geçirmeler önerdi. Bu öneriler ve yorumlar temelinde, gözden geçirilmiş taslak kılavuz ilkeler hazırlanmıştır (bakınız ek).

41. Aşağıdaki yorumlar ve öneriler alındı:

TÜRKKENT

Kooperatifçilikle İlgili Uluslararası Kararlar

- (a) Taslak kılavuz ilkeler, savunmasız gruplardaki kişilerin kooperatif sistemine dahil edilmesi yönündeki önerileri içermelidir;
- (b) Uluslararası işbirliği daha fazla vurgulanabilir-özellikle, Kuzey ve Güney kooperatifleri arasındaki işbirliği;
- (c) Taslak kılavuz ilkeler, hükümetin birkaç yerle ortaklığını belirtmekte, fakat tarihsel açıdan, bu tür "ortaklıklar" eşit değildi ve hükümetler genellikle kooperatifin özerkliği pahasına, büyük ortak rolünü oynardı. Kamu amaçlarını en iyi şekilde gerçekleştirme yolunun kamu kurumları veya teşvikler ve/veya cezalar olduğu ve kılavuz ilkelerde "ortaklıklara" atıfta bulunulmaması gerektiği öne sürüldü.
- (d) En iyi politika yaklaşımının, kooperatiflere diğer bir işletme biçimiyle aynı muamelenin uygulandığı yaklaşım olduğu görüşü tanınmalı ve kılavuz ilkelerin bu standarda saygı duymasını temin etmek için her tür çaba gösterilmelidir.
- (e) Genel kooperatif yasası hakkındaki kısım, istenenden çok daha uzun ve daha yorucu. İyi bir kooperatif mevzuatında bulunması gereken genel ilkeler belirtilmeli ve ayrıntılı tasvirlerden kaçınılmalıdır. Yasa, ulusal politikayı içerebilirken ve içermeliyken, kooperatiflere ve uluslararası kooperatif hareketine yönelik spesifik ve olumlu referanslar, ulusal hayata yapılan eşsiz katkılar ve benzer referanslar, kılavuz ilkeler kapsamında dahil edilmemelidir.
- (f) Yasa, kooperatiflerin oluşturulmasını ve işletilmesini mümkün kılmalı ve onların benzersiz mülkiyet, yönetim, kaynak ve sermaye ve fazlalık dağıtımını barındırırken diğer biçimlerdeki işletmelerle nispeten eşit bir şekilde çalışmalarına izin vermelidir.
- (g) Hükümetlerin, kooperatifleri tekelden muaf bırakan hükümleri yürürlüğe sokup sokmaması veya mülkiyetin doğasına dayalı olarak özel vergi muamelesi sunması veya sunmaması gerektiğiyle ilgili soruya bireysel olarak değinilmelidir ve bu soru, genel kılavuz ilkelere dahil edilmemelidir;
- (h) Kooperatiflerin başarısı, diğer kurumlarda olduğu gibi, disipline ve işlerinin yönetimindeki ihtiyatlılığa bağlıdır. Düzenleme, inceleme ve uyum gereklilikleri, hükümetin sorumluluğundadır ve kılavuz ilkeler metnine dahil edilmeyi hak ederler. Bunların göz ardı edilmesi, kooperatiflerin ve işbirliğinin başarısını tehlikeye atmak anlamına gelir.

TÜRKKENT

Kooperatifçilikle İlgili Uluslararası Kararlar

- (i) Tasarı kılavuz ilkeler, kooperatiflerin, özellikle kredi kooperatiflerinin, üyelerini korumak amacıyla hükümet tarafından nasıl denetlenebileceği ve izlenebileceği ile ilgili bazı unsurları içerebilirdi.
42. Üye Devletlere kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici bir ortam yaratma çabalarında yardım etme yollarıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşler alındı:
- (a) Hükümetler, genellikle yasaların, adli ve idari yönetmeliklerin iyileştirilmesi için teknik yardıma ihtiyaç duyarlar. Anayasa reformları, kooperatiflerin bütünlüğünü dahil etmeye, ekonomik ve sosyal amaçlarını tanımlamaya ve erkek ve kadın üyelerin insan haklarına saygı duyulmasına ve bu hakların korunmasına çalışmalıdır. Uygun mevzuat, savunmasız gruplardan gelen kişiler tarafından organize edilen kooperatifleri de içermelidir -kadınlar, yaşlılar, engelliler ve gençler. Gelişmekte olan ülkelerin Hükümetleri, uygun ve destekleyici çerçeve yapılarının yaratılması yoluyla, özerkliğe yönelik kooperatif hareketine rehberlik etmelidir.
- (b) Kooperatif sektörünün uyguladığı özel mevzuat, kooperatif birliklerinin entegre kalkınmayı desteklemesine izin vermeli, fakat ekonomik, hukuki, idari, sosyal ve kültürel konulara özel özen göstermelidir. Kooperatif ilkelerine ve değerlerine dayalı bu tür bir mevzuat, üyelerine hukuksal güvenlik sağlamak için net bir mekanizmaya duyulan ihtiyacı hesaba katan bir tür ulusal kooperatif kaydı sağlayan kurumsal bir çerçeve hazırlamalıdır. Ayrıca Üye Devletler, kooperatifleri diğer işletmelerle eşit şekilde izlemek ve kooperatif yasasının yürürlükteki tüm mevzuatla uyumlu hale getirilmesini temin etmek için önlemler almalıdır.
- (c) Kamu hizmetleri, tasarruf ve krediler, tarım, madencilik, tüketim ve hizmetler alanlarında, teknik yardım için uluslararası işbirliğine ihtiyaç vardır. Bu tür bir işbirliği, kooperatiflerin etkililiğini artırabilir, yönetimi, yararlılığı ve verimliliği iyileştirebilir ve yolsuzluğu azaltabilir. Üye Devletler, kooperatif kurmakla ilgilenen gruplara ücretsiz danışmanlık sağlamak için yerel veya bölgesel kooperatif ajansları kurabilir.
- (d) Kooperatiflerin başarısı, ayrılmaz bir şekilde, karşılıklılık ve kendi kendine yardım kooperatif değerleriyle ve hakiki kullanıcılara üyeliği sınırlandıran temel kooperatif ilkeleriyle bağlantılıdır; demokratik kontrol yoluyla yönetir; himayeye dayalı sermayeyi toplar ve dağıtır;

üyelerine eğitim ve öğretim verir; ekonomik veya ortak hedefleri ilerletme amaçlı diğer kooperatiflerle işbirliğini teşvik eder. Başarılı kooperatifler, sahipleri için değer yaratan başarılı işletmelerdir. Bu değer, hem malidir, hem de mevcut mallar ve hizmetler biçimindedir. Kooperatif değerlerine ve ilkelerine saygı duyan ve kooperatiflerin hükümete ait sosyal politika araçları değil, işletmeler olduklarını kabul eden mevzuat, kooperatiflerin başarılı olabileceği bir çevre yaratacaktır. Bununla beraber, diğer her işletme biçimi gibi, kooperatiflerin de başarısızlığa uğrayabileceği kabul edilmelidir. Hükümetler, kooperatif işletmeleri için seçme teşvikler ve yardımlar sağlayabilirler ve bunları sağlamayı seçerler. Genel olarak, en iyi politika, kooperatifler için ne çok önemli bir avantaj, ne de dezavantaj temin etmektir;

- (e) Yeni kooperatif politikaları ve yasaları, popüler hale getirme kampanyaları yoluyla, genel halka tanıtılmalıdır;
- (f) Kooperatiflerin, güncellenmiş veri tabanı/bilgi sistemlerine ihtiyaçları vardır. Ayrıca, fikir, deneyim ve öğrenilen dersler paylaşımında ve alışverişinde bulunmaya ihtiyaç duyarlar. Bu tür bir alışveriş fırsatlarının kolaylaştırılması, kooperatif sektörünün katkılarının artırılmasında önemli bir faktör olur. Bu bağlamda, ülkeler arasında kooperatif hareketinin güçlendirilmesiyle ilgili fikir ve deneyim paylaşımını ve alışverişini amaçlayan konferanslar düzenlenebilir. Kooperatif bankaları, kredi ve pazarlama kooperatifleri, resmi ve gayri resmi işçilerin kooperatifleri ve çok amaçlı kooperatifler ile ilgili en iyi uygulamalar paylaşılabilir. Hükümetin, özel sektörün ve sivil toplumun kooperatif gelişimi için destekleyici bir çevre yaratılmasında oynadığı rol artırılabilir;
- (g) Piyasalardaki artan serbestleştirme ve küreselleştirmeye birlikte, kooperatifler, pazarlara eğilim ve erişim ve ayrıca topluluklarda liderlik sağlama yönünde daha büyük bir sosyal ve ekonomik ihtiyaç duyarlar. Bununla beraber, üyeliğe hizmet vermek ve uzman rehberlik ve liderlik sağlamak amacıyla, kooperatif yöneticilerinden oluşan, mesleğe yönelik oldukça profesyonel bir havuzun oluşturulmasına da büyük ihtiyaç vardır. Bu, kooperatiflerin geleceği için çok önemlidir. Birçok kötü katılım ve zayıf yönetim meselesi yoluyla, üyelerinin objektif kararlar vermek için gereken profesyonellikten yoksun olduğu alaylı gönüllü kurulların kooperatiflerde hakim olduğu sonucuna varılabilir. Bu, demokrasiyi bozma meselesi değil, demokrasiyi kolaylaştırma ve kooperatif

kuruluşlarının kendilerini yönetecek ve alaylı direktörlerle birlikte hesap verebilirliği paylaşacak profesyonel yöneticilere sahip olmalarını sağlama meselesidir. Bu tür bir gelişmenin kolaylaştırılması, şunları gerektirir: kooperatif değerine dayalı yönetim geliştirme materyallerinin geliştirilmesine yapılacak büyük bir yatırım, kooperatif sektöründeki bu tür yöneticiler için bir piyasa yaratmayı amaçlayan gerçek bir çaba ve bu tür bir piyasayı kişisel zenginlikten ziyade hizmetle daha çok ilgilenen yeni nesil genç erkeklerden ve kadınlardan tedarik etme arzusu. Profesyonel değere dayalı yönetim olmazsa, kooperatiflerin potansiyellerine ulaşma yönündeki umutları çok azalır.

- (h) Üye Devletler, Birleşmiş Milletlerin ve diğer ilgili uluslararası örgütlerin kooperatifleri geliştirme amacıyla destekleyici ve olanak tanıyıcı bir çevre yaratma ve/veya koruma yönündeki yardımını memnuniyetle karşılamıştır.

IV. Tavsiyeler

43. Aşağıdaki tavsiyeler, Genel Kurul tarafından göz önüne alınmak üzere sunulmuştur:
- (a) Hükümetlerin aşağıdaki konulara sevk edilmesi: Kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici bir çevre yaratmayı amaçlayan gözden geçirilmiş taslak kılavuz ilkeleri kabul etmek ve kooperatiflerin diğer biçimlerdeki işletmelerle eşit şekilde katılabilecekleri destekleyici bir çevreyi temin etmek amacıyla, kooperatiflerin faaliyetlerini yöneten hukuki, yargısal ve idari hükümleri inceleme altında tutmak, üyelerinin kendi bireysel amaçlarına ulaşmalarına yardımcı olmak ve toplumun daha kapsamlı hedeflerine katkıda bulunmak amacıyla, kooperatiflerin potansiyelini korumak ve ilerletmek;
- (b) Hükümetleri, kooperatif hareketiyle işbirliği içinde, profesyonel kooperatif değerine dayalı yönetimi teşvik etmek veya kooperatif gelişimi ve kooperatif işletmelerinin milli ekonomilere katkıları hakkında istatistiksel veri tabanları yaratmak veya iyileştirmek için programlar geliştirmeye davet etmek.
- (c) İlgili uzman ajansları, ulusal ve uluslararası kooperatif örgütlerini, Hükümetlerle işbirliği içinde, uygun şekilde, ulusal, alt bölgesel ve bölgesel seviyelerde, konferansların, çalıştayların ve seminerlerin

TÜRKKENT

Kooperatifçilikle İlgili Uluslararası Kararlar

düzenlenmesi yoluyla teknik yardım sağlamaya ve deneyim alışverişini teşvik etmeye davet etmek.

- (d) Kooperatif konularına değinme kapasitesini daha çok geliştirmek amacıyla, faaliyetlerini genişletmek ve ayrıca diğer Birleşmiş Milletler ajanslarının COPAC'e katılımlarını teşvik etmek için, Kooperatifleri Teşvik ve İlerletme Komitesi (COPAC) üyeleri niteliğindeki Birleşmiş Milletler ajanslarından Komiteye verdikleri desteği arttırmalarını talep etmek.

Notlar

- 1 Aşağıdaki Üye Devletlerden yanıt alınmıştır: Bolivya, Burundi, Çek Cumhuriyeti, El Salvador, Finlandiya, İsrail, Panama, Filipinler, Portekiz, Slovakya, **Türkiye** ve Amerika Birleşik Devletleri.
- 2 Aşağıdaki uluslararası örgütlerden ve uzman ajanslardan yanıt alınmıştır: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Uluslararası Çalışma Örgütü; Uluslararası Denizcilik Organizasyonu; Uluslararası Para Fonu; Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat); Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı; Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü; Birleşmiş Milletler Çevre Programı; Birleşmiş Milletler Sanayi Kalkınma Örgütü; Dünya Sağlık Örgütü; Dünya Ticaret Örgütü; Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu; ve Uluslararası Kooperatif Birliği. Aşağıdaki ülkelerdeki kooperatif örgütlerinden ve kuruluşlarından da yanıt alınmıştır: Brezilya, Çek Cumhuriyeti, Yunanistan, Japonya, Rus Federasyonu, İsveç ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı.

Ek

Kooperatiflerin geliştirilmesi için destekleyici bir çevrenin yaratılmasını amaçlayan taslak kılavuz ilkeler

Amaçlar

1. Genel Meclis ve Ekonomik ve Sosyal Konsey içinde ve son zamanlarda yapılan önemli uluslararası konferanslarda, Hükümetler, kooperatiflerin, vatandaşların hayatlarını etkili bir şekilde iyileştirirken topluluklarının ve uluslarının ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi ilerlemesine katkıda buldukları birlikler ve işletmeler olarak önemini tanımıştır. Kooperatif hareketini hem ulusal, hem de uluslararası işlerde farklı ve önemli bir paydaş olarak tanımışlardır.
2. Hükümetler, kooperatif hareketinin oldukça demokratik, yerel olarak özerk fakat uluslararası açıdan entegre olduğunu ve vatandaşların kendi kendine yardıma ve sadece ekonomik değil, yoksullukla başa çıkmak, verimli istihdamı güvenceye almak ve sosyal entegrasyonu teşvik etmek gibi sosyal ve çevresel amaçları da içeren amaçlara ulaşma yönündeki sorumluluklarına güvenebildikleri bir birlik ve işletme organizasyonu biçimi olduğunu kabul ederler.
3. Sonuç olarak, Hükümetler, kooperatiflerin diğer biçimlerdeki işletmelerle eşit şekilde katılımında bulunabildikleri ve ayrı ayrı amaçlarına ulaşmak için etkili bir ortaklık geliştirebildikleri bir çevre yaratmayı amaçlarlar. Politikalar, üyelerin kendi bireysel amaçlarına ulaşmalarına ve böylece toplumun daha kapsamlı amaçlarına katkıda bulunmalarına yardımcı olma potansiyellerini korumalı ve ilerletmelidir.
4. Bununla beraber, bu tür politikalar, sadece kooperatiflerin ve kooperatif hareketinin özel karakterini hesaba katmaları şartıyla etkili olabilirler ve bu karakter, kooperatif değerlerine ve ilkelerine göre organize olmayan birliklerinkinden ve işletmelerinkinden oldukça farklılık gösterir.
5. Mevcut kılavuz ilkelerin amacı, her Hükümetin daha spesifik ve detaylı ulusal politikalardan sorumlu olduğunu kabul ederek, Hükümetlere tavsiyelerde bulunmak ve ulusal kooperatif politikası temellerinin en iyi şekilde atılabileceği kapsamlı ilkeleri belirlemektir. Hükümetlerin kooperatif hareketi ve hızla değişen

küresel koşullar ve başlı başına kooperatif politikasındaki değişikliklerle ilgili beklentileri sebebiyle, Birleşmiş Milletlere Üye Devletlerin birçoğundaki politikaların çoğu, gözden geçirme ve bazı durumlarda önemli revizyondan faydalanabilir.

Kooperatifler ve kooperatif hareketiyle ilgili politika

6. Politikanın amacı, kooperatiflerin tüzel kişilikler olarak tanınmalarına olanak tanımak ve bunlar ve kooperatif hareketinin kurduğu tüm örgütler ve kurumlar için, diğer birliklerle ve teşekküllerle gerçek eşitliği temin etmektir. Bu eşitliği sağlamak amacıyla, kooperatiflerin özel değerleri ve ilkeleri toplum için istenir ve faydalı olarak tam olarak tanınmalıdır ve özel niteliklerinin ve uygulamalarının herhangi bir ayrımcılıktan ve dezavantajdan kaynaklanmamasını sağlamak için uygun önlemler alınmalıdır.
7. Bu amaca ulaşmak için, Hükümetler, kooperatif gelişimi için olanak tanıyıcı bir çevre yaratmakla ve koşullar değiştikçe bunu muhafaza etmeyle ilgilenmektedir. Bu tür bir çevre kapsamında, Hükümetler ile kooperatif hareketi arasında etkili bir ortaklık kurmaya çalışılmalıdır.

Kamunun tanınması

8. Hükümetlerin, hem nitel hem de nicel bakımdan, kooperatif hareketinin ulusal ekonomiye ve topluma yaptığı özel katkıyı kamuya duyurması, uygun ve faydalıdır. Uluslararası Kooperatif Gününün ve 47/90, 49/155 ve 51/58 sayılı Genel Kurul tavsiye kararları uyarınca Uluslararası Kooperatifler Birliği tarafından organize edilen Uluslararası Kooperatif Gününün ortaklaşa kutlanması, kooperatif hareketiyle ilgili bilgilerin alenen yayılması için vesile olabilir.

Yasal, yargısal ve idari hükümler

9. Kooperatifler, üyelerinin ve faaliyet gösterdikleri toplumların hayatlarının iyileştirilmesine olumlu katkıda bulunmak istiyorsa, yasal, yargısal ve idari uygulamada uygun hükümlere ihtiyaç vardır. Yasal hükümler, bireysel ulusal yasal sistemler için uygun olan çeşitli biçimleri alabilirler. Kooperatiflerin statüsüne, haklarına ve sorumluluklarına, genel olarak kooperatif hareketine ve eğer uygunsa, özel kooperatif kategorilerine veya farklı işbirliği özelliklerine değinilmelidir.

10. **Ulusal anayasalar:** Kooperatiflerin ve kooperatif hareketinin meşruiyeti, eğer uygunsa, bu araçlar içinde kabul edilebilir. Kooperatiflerin kuruluşunu ve operasyonlarını sınırlandıran hükümler, uygun şekilde değiştirilmelidir.
11. **Genel kooperatifler yasası veya tek bir kooperatif yasası hakkındaki genel kısım:** Kooperatiflerle ilgili genel bir yasa veya kooperatiflere özgü veya kooperatiflerin yer aldığı yasalar, kooperatiflerin diğer birlik ve işletme tipleriyle gerçek eşitlikten faydalanmalarını ve özel karakterleri nedeniyle ayrımcılığa uğramamalarını temin etmelidir. Yasalar, aşağıdaki temel onaylardan, tanımlardan ve hükümlerden oluşan seti içermelidir; kooperatif değerleri ve ilkeleri temelinde birlikleri ve işletmeleri organize etmenin meşru olduğunun ikrarı; birlik ve işletmeye yönelik kooperatif yaklaşımının faydasının, milli hayata ve toplum içindeki önemli bir paydaş olarak kooperatif hareketinin statüsüne yaptığı katkının kabul edilmesi; 1995 yılında Uluslararası Kooperatif Birliği tarafından kabul edilen “Kooperatif kimliği hakkında bildir”yi kullanan kooperatif tanımı; kooperatif değerlerindeki ve ilkelerindeki benzersiz doğanın ve böylece hukukta ve uygulamada ayrı ve farklı bir şekilde muamele görmesine duyulan ihtiyacın tanınması; benzersiz doğasının veya hukukta ve uygulamada gördüğü ayrı ve farklı muamelenin kasıtlı veya kasıtsız şekilde ayrımcılık sebebi olmaması gerektiği yönündeki bağlılık; herhangi bir kanunun veya uygulamanın, vatandaşların kendi değerleri ve ilkeleriyle tutarlı kooperatif hareketine herhangi bir kapasiteyle eksiksiz katılım haklarını kısıtlamaması ve bu hareketin operasyonunu kısıtlamaması gerektiği yönündeki taahhüt; genel bir yasanın tüm kooperatif kategorilerine uygulandığı, fakat belirli kooperatif kategorilerinin durumuna yanıt vermek amacıyla, genel hukukla tutarlı özel yasaların yürürlüğe koyulabileceği yönündeki hüküm; tüm yargısal ve idari yönetmeliklerin ve uygulamaların sadece kooperatifler hakkındaki genel veya özel yasalara dayalı olabileceği yönündeki şart; tüm yönetmeliklerin dayalı oldukları yasa hükümlerini ve yapıma amaçlarını net bir şekilde tanımlamaları gerektiği yönündeki koşul; kooperatif hareketinin kendi kendini yönetmesi için tam özerkliğin ve kapasitenin tanınması; Hükümetler tarafından hareketin iç işlerine yapılan müdahalenin, hukuka uygunluklarını temin etmek amacıyla, genel olarak tüm birliklere ve işletmelere eşit bir şekilde uygulanan önlemlerle kesin bir şekilde sınırlı olması gerektiğinin ikrarı. Sadece aşağıdakileri temin etmek

için düzenlemeler yapılabilir: kendine özgü tüm konularda kendi kendini düzenleme için kooperatif hareketi sorumluluklarının tanımı; yasa ve düzenleme metinlerinin tüm kooperatif üyeleri ve çalışanlar için mevcut hale getirilmesi gerektiği yönündeki hüküm; kooperatif hareketi temsilcilerinin özel yasaların veya yargısal veya idari düzenlemelerin ve uygulamayla ilgili kılavuz ilkelerin taslaklarının hazırlanmasına tam olarak katılması gerektiği yönündeki hüküm; tüm birliklerin ve işletmelerin kaydedilmesiyle ilgili prosedürlerin bir parçası olarak kooperatiflerin kamu kaydının muhafaza edilmesi hükmü; kooperatif hareketi temsilcilerinin tam ve eşit katılımını içerecek yasanın ve uygulamanın sürekli olarak izlenmesi ve düzenli olarak gözden geçirilmesi ve yasaların ve uygulamaların kooperatifler çevresi üzerindeki etkisinin araştırılmasını teşvik etme yönündeki hüküm; Hükümetlerin hareketin özerkliğinin ihlalinden ve sorumlu kendi kendini düzenleme kapasitesinin azalmasından kaçınırken destekleyici ve olanak taşıyan bir çevrenin oluşturulmasını amaçlayan ve ayrıca kamu politikasının formüle edilmesine ve uygulanmasına önemli bir şekilde katkıda bulunabildiği tüm konularda, hareketle etkili ve eşit bir ortaklığa girmeyi amaçlayan kooperatiflerle ilgili olarak bir politika hazırlama ve uygulama sorumluluklarının oluşturulması; hükümetler arası faaliyetler dahil olmak üzere, uluslararası kooperatif hareketi için devlet desteğinin değerinin tanınması ve bu sorumlulukların eksiksiz özerkliğiyle tutarlı oldukları dereceye kadar, toplumda önemli bir paydaş olarak kooperatif hareketinin sorumluluklarının tanımlanması.

12. **Belirli kooperatif kategorileri hakkındaki özel yasalar:** Genel kooperatif mevzuatının temel hükümleriyle tutarlı bir şekilde ve bazı kooperatiflerin işlerinin farklı doğasını tanıyarak, diğer tipteki birliklerle ve işletmelerle gerçek eşitlikten faydalanma yeteneklerini korumak ve özel karakterleri sebebiyle ayrımcılığa uğramalarını önlemek için belirli tipteki kooperatif kategorileri için kanuna özel hükümler koymak uygun olabilir.
13. **Kooperatiflerle açık bir şekilde ilgili yargısal ve idari uygulama:** Bunlar, kooperatiflerle ilgili genel yasayla ve özellikle bu tür bir uygulamayla ilgili hükümleriyle tutarlı olmalıdır.
14. **Kooperatifler üzerinde etki sahibi olabilen diğer yasalar ve uygulamalar:** Hükümetler, kooperatiflere karşı ayrımcılık yapan veya özellikle kooperatiflere önyargılı bir şekilde bakan yasa

hükümlerini dışarıda bırakmaya veya ortadan kaldırmaya çalışmalıdır. Hükümetler, kooperatiflerin revizyon gerektiren durumları belirlemelerine ve iletmelerine olanak tanıyan bir çevre yaratmalıdır.

15. **Yasaların ve yargısal ve idari uygulamaların izlenmesi, gözden geçirilmesi ve revizyonu:** Yasaların ve yargısal ve idari uygulamaların kooperatif hareketi üzerindeki etkilerinin tamamen olumlu olmasını temin etmek için bu gereklidir. Tespit edildiklerinde ayrımcı hükümler en kısa sürede geçersiz hale getirilmeli; revize edilmiş kanunların veya uygulamaya yönelik revize yönetmelik ve kılavuzların çıkarılması askıya alınmalıdır. Bu sürecin amacı, şunlar olmalıdır; Hükümetleri, bunun hala mevcut olduğu kooperatiflerin ve kooperatif hareketinin iç işlerinden erkenden ve eksiksiz bir şekilde ayırmak ve ayrıca, farklı olmalarına rağmen, kooperatiflerin diğer ticari girişimler ve sivil birliklerle eşit olduğu yönündeki ilkelerin eksiksiz ve operasyonel bir şekilde kabul edilmesi.
16. Bu amaçlar için, konsültasyon ve işbirliği amaçlı resmi prosedürler oluşturulmalı ve bu prosedürler, kooperatif hareketinin düzenli ve tam katılımını içermelidir. Uzmanlaşmış uluslararası işbirliği örgütleri ve hükümetler arası örgütler tarafından sunulan özel programlardan ve kılavuz ilkelerden de faydalanılabilir.

Araştırma, istatistikler ve bilgi

17. **Araştırma:** Kooperatif hareketinin önemi söz konusu olduğunda, kamu politikasıyla ilgili konularla hakkındaki hükümet ve kooperatif hareketi araştırması arasında işbirliği öngörmek uygun olabilir; uluslararası kooperatif hareketi, hükümetler arası örgütler ve Birleşmiş Milletler tarafından hazırlananlar dahil olmak üzere, araştırma sonuçlarının yayınlanması ve geniş bir şekilde dağıtılması. Kooperatiflerin etkililiğinin geliştirilmesinde, topluma yardım sağlanmasında ve kooperatif hareketi ile Hükümetler arasındaki ortaklığın geliştirilmesinde, uygulamalı ani fayda araştırması vurgulanmalıdır.
18. **İstatistikler:** Kooperatifler hakkındaki istatistikleri ulusal istatistik hizmetinin düzenli programlarına dahil etmek amacıyla kooperatifler için ve kooperatifler hakkındaki istatistikleri iyileştirmek ve uluslararası istatistik hizmetlerinin kullanımı için tek biçimli bir dizi tanımın hazırlanması dahil olmak üzere, kooperatif istatistiklerini

geliştirme yönündeki uluslararası çabalara katılmak için birkaç önlem alınabilir.

- 19. Bilgi:** Hükümetlerin bilgi dağıtımını geniş bir şekilde düzenlemeleri ve etkilemeleri söz konusu olduğunda, kooperatif hareketiyle ilgili bilgileri yaymak ve önyargılarla ve yanlış anlamalarla başa çıkmak için bir dizi önlem faydalı olabilir: Diğer paydaşlar için mevcut hale getirilenle eşit derecede teknik ve mali yardım sağlanması; kooperatiflerin özel doğaları sebebiyle herhangi bir ayrımcılığa uğramamalarının temin edilmesi; kooperatif hareketinin ulusal hayata yaptığı katkıyla eşit bir şekilde tüm kitle iletişim araçlarına eşit ve ayrımcılık yapmayan bir şekilde erişmesi; kooperatif teriminin önceki ve uygunsuz kullanımıyla ilişkili olduğu önyargılarla ve yanlış bilgilerle başa çıkmak için olumlu hareketin kullanılması; kitle iletişim araçları yoluyla, materyalin, kooperatiflerle ortaklık içinde veya kooperatifleri destekleyerek yapılan hükümetler arası faaliyetler üzerindeki yayılımı; hükümet ve hükümetler arası teşekküller tarafından, diğer paydaşlarla ilgili bilgilere tahsis edilenle aynı önceliğe ve kaynaklara sahip yazılı ve bilgisayar tabanlı bilgilerin dağıtılması.

Eğitim

- 20.** Kooperatif hareketinin eğitime yaptığı önemli katkılar söz konusu olduğunda, eğitim programları için diğer biçimlerdeki işletmelere mevcut hale getirilmeleri durumunda, kamu fonlarının sağlanması dahil olmak üzere, bir dizi olanak tanıyıcı önlem, faydalı olabilir. Hükümetler, kooperatif hareketi değerlerinin, ilkelerinin, tarihinin, ulusal topluma yaptığı mevcut ve potansiyel katkının tüm çalışma seviyelerinde milli müfredata dahil edilmesini ve kooperatiflerdeki uzmanlaşmış çalışmaların üçlü seviyede teşvik edilmesini ve desteklenmesini de göz önüne alabilirler.
- 21.** Kendine duyulan mali güven, eksiksiz sorumluluk ve tam bağımsızlık, etkili bir kooperatif girişimi için hayati niteliktedir. En iyi politika yaklaşımı, kooperatiflerin, diğer biçimlerdeki işletmelerle aynı muameleyi gördükleri yaklaşımdır. Diğer bir dizi önlem de değerlidir: Kooperatiflerin özel karakterini tanımak ve korumak ve kanunda veya uygulamada, kooperatiflerin özel mali statüsünden, organizasyonundan ve yönetiminden kaynaklanan herhangi bir ayrımcılıktan kaçınmak; kooperatiflerin veya kooperatif hareketinin iç mali işlerine dolaylı veya dolaysız bir şekilde karışmaktan imtina

etmek ve hareketin kendi mali işleriyle ilgili eksiksiz sorumluluğunu kabul etmek; ve topluluk kalkınması ve bölgesel kalkınma gibi konularda kooperatif mali kurumlarıyla ortaklıkların geliştirilmesi, bunların kamu yararına yol açan bir şekilde ve bu amaç için sermaye seferberliği ve yönetimiyle ilgili deneyimlerinin sürdürülmesi.

İşbirliği ve ortaklık için uluslararası düzenlemeler

22. Kooperatif hareketiyle temas halindeki tüm Hükümet birimleri ve teşekkülleri, kooperatifler hakkındaki ulusal politikanın bilincinde olmalı ve bu politikaya uygun şekilde hareket etmelidir. Tutarlılık sağlamak amacıyla, hükümet içindeki belirli koordinasyon fonksiyonları ve ayrıca kooperatif hareketiyle irtibat, faydalı olacaktır.
23. Tek bir birimin veya ofisin merkezi koordinasyonu, odak ve irtibat fonksiyonlarını üstlenmesi tavsiye edilir ve aşağıdakiler, bunlar arasındaki en önemlileri olabilir: kooperatiflerle ilgili olarak tek bir kapsamlı ulusal politikanın özenle hazırlanması, bu uygulamanın izlenmesi ve gözden geçirilmesi dahil olmak üzere, hükümet boyunca tutarlı uygulama için kılavuz ilkelerin formüle edilmesi; genel ve özel yasaların taslaklarının hazırlanmasında hukuk birimleriyle işbirliği; ve kooperatif hareketiyle irtibat, istişare ve işbirliği.
24. Sorumlu teşekkül için en etkili organizasyon yeri, başbakanlık veya cumhurbaşkanlığı gibi geniş stratejik işlevler ve koordinasyon işlevleriyle görevli olan veya geliştirme planlamasının ekonomik yönetiminden sorumlu bir birim içinde olur.
25. Hükümetler ve kooperatif hareketi arasında düzenli istişareye ve etkili işbirliğine olanak tanıyan kurumsal bir düzenleme değerli olabilir.
26. Hükümetler arası programlar ve uluslararası kooperatif hareketi arasındaki irtibat, desteklenmelidir.

